

Tiedote 1/23

Vol. 41

Paperittomien välttämätön
hoito turvattu laissa

Kuulumisia Beninin laboratorio-
ja Nepalin erityislapsihankkeista



Sisällys

Kriisien keskeltä kohti kestävyyttä?	3
Hallitus 2023 esittäytyy	4
Uusi järjestökoordinaattori aloitti LSV:llä	7
Ohjelmapäällikön esittely	8
Matka Beniniin antoi tietoa jatkohankkeen pohjaksi	9
Nepalin aistivammaisten lasten terveyden, koulutuksen ja yhteiskunnallisen osallisuuden edistäminen	12
Ekologisesti ja sosiaalisesti kestävään maailmaan – lääkärin keinoin	16
Paperittomien välttämätön hoito on turvattu Suomen lainsäädännössä – pitkäjänteinen vaikuttamistyö on tuottanut tulosta	18
Ystäviä, ydinaseita ja ydinvoimaa Hampurissa	20
Ajatuksia Ukrainan sodasta	21
Merkkipäiväkeräys on helppo tapa auttaa!	23
Kevätkokouskutsu	24

LSV-tiedote 1/2023 ISSN 0780-119X (Painettu) ISSN 2342-3404 (Verkkojulkaisu)

Vol 41, n:o 1

Julkaisija: Lääkärin sosiaalinen vastuu ry

Päätoimittaja: Line Kurki

Taitto: Julia Tavast

Etukannen kuva: B.P. Eye Foundation



LÄÄKÄRIN SOSIAALINEN VASTUU
PHYSICIANS FOR SOCIAL RESPONSIBILITY



Tuettu Suomen
kehitysyhteistyövarain



Painotuote
4041 0949

Kriisien keskeltä kohti kestävyyttä?



Tätä kirjoittaessa eduskuntavaalit ovat vasta edessä, mutta kun sinä luet sen, vaalien tulos on jo tiedossa. Koronaviruksen aiheuttamat haasteet ovat vihdoin-kin suurilta osin poissa päiväjärjestyksestä, mutta tuleva hallituskausi on tärkeä usean muun yhteiskuntaamme ja terveyttämme uhkaavan kriisin kannalta. Planetaarisen hyvinvoinnin ja ekososiaalisen oikeudenmukaisuuden periaatteita on noudatettava kaikessa päätöksenteossa, jotta pääsisimme yhteiskunnassamme niiden osalta eteenpäin emmekä joutuisi ojasta allikkoon.

Päätöksenteon on oltava ihmisten välistä tasa-arvoa ja syrjimättömyyttä edistävää. Suomessa on pystyttävä huolehtimaan myös saamelaiden ihmisoikeuksien toteutumisesta. Nuorten mielenterveyden ja tulevien sukupolvien turvaamiseksi on rakennettava empatiayhteiskuntaa. Kriisien keskellä erityisesti kaikkein haavoittuvimmassa asemassa olevien pääsy peruspalveluihin on uhattuna, ja heidän oikeuksiaan on tuettava. Suomen on kannettava vastuunsa myös globaalin oikeudenmukaisuuden puolesta ja nostettava kehitysyhteistyön määrärahoja 0,7%:iin BKT:sta.

Koko maapallomme luonnon, mukaan lukien ihmiskunnan, terveyttä uhkaavat ilmastonmuutos ja luontokato. Näiden torjunta ei saa viivästyä muiden kriisien tai pienempien asioiden vuoksi. Ilmastonmuutoksen globaaleihin seurauksiin voidaan vaikuttaa muun muassa nopeuttamalla siirtymää kohti hiilineutraaliutta 2035 ja painottamalla kehitysyhteistyössä ilmastonmuutokseen sopeutumisen toimia haavoittuvimmilla alueilla. Kotimaan luonnon monimuotoisuuden tukemiseksi on suojeltava YK:n luontokokouksessa sovitut 30 % metsä- ja vesialasta jo alkavan hallituskauden aikana. Myös terveydenhuollon tulee aktivoitua niin ekologisen kuin sosiaalisenkin kestävyysedistämiseksi.

Ydinsodan uhka on olemassa niin kauan, kuin ydinaseita on olemassa. Ajan-kohtaisesti uhkaa korostavat Putinin epäonnistuneet sotatoimet Ukrainaa kohtaan. Suomen tulisi aktivoitua rauhanvälittäjän roolissa, ottaa rohkea kanta ydinaseettoman maailman puolesta ja allekirjoittaa YK:n ydinasekieltosopimus.

Kriisien keskellä päätöksiä on joskus tehtävä nopeasti, samaan aikaan kun kestävien ratkaisujen löytäminen on tärkeämpää kuin koskaan.

LINE KURKI

LSV:n puheenjohtaja

Hallitus 2023 esittäytyy



Line Kurki, puheenjohtaja

Olen 30-vuotias 2020 Helsingin yliopistosta valmistunut lääkäri. Erikoistun hematologiaan ja toimin opettaja-mentorina Helsingin yliopistolla. Preklinikan jälkeen suoritin välissä lääketieteen antropologian maisteritutkinnon. Samoihin aikoihin aloitin vapaaehtoistyöt Lääkärin sosiaalisessa vastuussa LSV-tiedotteen parissa ja myöhemmin tulin mukaan järjestön hallitukseen. Olen toiminut hallituksen puheenjohtajana vuodesta 2019. LSV:n vapaaehtoiset ja henkilökunta tekevät upeaa työtä terveyden tasa-arvon edistämiseksi ympäri maailmaa. Keskeisiä tavoitteitani järjestön puheenjohtajana on kehittää toimintaa kotimaassa ja tavoittaa entistä paremmin erityisesti nuoria kollegoita. Det går bra att kontakta mig också på svenska.

Immi Kormi, varapuheenjohtaja

Olen 41-vuotias helsinkiläinen LT, suu- ja leukakirurgi sekä yleiskirurgiaan erikoistuva lääkäri. Olen toiminut LSV:ssa opiskeluajoista lähtien. Minulle tärkeitä asioita ovat ihmisoikeudet, terveyspolitiikka ja ilmaston- ja ympäristönmuutoksen vaikutukset terveyteen.



Hanna Rintala

Olen 42-vuotias perheenäiti ja lääkäri. Työskentelen opiskelijoiden mielenterveysjärjestö Nyyti ry:ssä ympäristö- ja tunnetaitoasioiden parissa. Vedän LSV:ssä ympäristötoimintaa eli ilmastolääkäreiden verkostoa. Ota minuun yhteyttä jos haluat liittyä mukaan vaikuttamaan kestävän tulevaisuuden puolesta lääkärin keinoin!

Anna Kärki

Olen helsinkiläinen geriatriaan erikoistuva lääkäri. LSV:ssä olen mukana, sillä haluan kantaa korteni kekoon ihmisoikeuksien ja ympäristön puolesta myös lääkärinä. Minulle tärkeitä teemoja ovat tasa-arvo ja yhdenvertaisuus – niin terveydenhuollossa kuin muillakin yhteiskunnan osa-alueilla – sekä kestävä kehitys ja elämäntapa. Vapaa-ajallani nautin liikunnasta ja erityisesti luonnossa liikkumisesta.



Arto Heinonen

Viidennen vuoden 37-vuotias opiskelija Helsingistä ja proviisori entisistä opinnoista. Kiinnostukseni kohteina ovat erityisesti terveydenhuollon yhteiskunnallinen tasa-arvoisuus ja yksilöiden sosioekonomisen aseman huomioon ottaminen palveluita suunniteltaessa.

Ella Yli-Heikkilä

Olen 29-vuotias lääkäri Turusta. Tällä hetkellä toimin erikoistuvana lääkärinä naistentaudeilla. Olen ollut mukana vapaaehtoisena LSV:n kehitysyhteistyö-hankkeissa opintojeni alkuvuosista lähtien. Minulle on tärkeää, että kaikilla maailman ihmisillä olisi yhdenvertaiset mahdollisuudet terveyspalveluihin. Vapaa-aikani vietan retkeillen, urheillen ja ystävien seurasta nauttien.



Miska Tiainen

Olen lääketieteen kandidaatti Tampereen yliopistossa, ja ensimmäistä vuotta mukana LSV:n hallituksessa. Itselleni tärkeitä teemoja ovat erityisesti tasa-arvo ja yhdenvertaisuus. Kuva: Sonja Siikanen



Sara Minkkinen

Olen Helsingin yliopistosta valmistunut lääkäri. Minua kiinnostavat erityisesti ympäristö- ja rauhanasiat sekä yhdenvertaisuuden edistäminen.

Heli Salmi, varajäsen

Olen 40-vuotias LT, lastenlääkäri ja anestesialääkäri. LSV:n jäsen olen ollut reilun vuosikymmenen, ja hallituksessa vuodesta 2014. Vastaan terveyspolitiikan jaostosta. Lääkärinä minua kiinnostaa vaikuttaa terveydenhuoltomme saavutettavuuden ja tasa-arvoisuuden puolesta. LSV on hyvä paikka verkostoitua tällaisista asioista kiinnostuneiden kanssa, löytää vaikuttamisen väyliä ja koettaa muuttaa maailmaa lääkärin keinoin.



Matti Parry, varajäsen

Olen helsinkiläinen lääkäri ja kiinnostunut terveydestä sekä yksilön että yhteiskunnan tasolla. Työskentelin viime vuodet kansanterveyden parissa maailman terveysjärjestöllä (WHO) ja nyt olen palannut klinikkaan lastentautien erikoistuvana lääkärinä. LSV:ssä olen ollut mukana opiskeluajoista lähtien ja keskittynyt enimmäkseen kehitysyhteistyöhön ja terveyspolitiikkaan.

Uusi järjestö- koordinaattori aloitti LSV:llä



Heippa, aloitin helmikuussa LSV:n uutena järjestökoordinaattorina. Työskentelen 60 % työajalla, käytännössä joka viikko maanantaista keskiviikkoon, joten minut saa silloin kiinni toimistolta tai etätoimistolta. LSV on minulle tuttu järjestö vuosien takaa. Olen seurannut aiemmassa työssäni tiiviisti suomalaista kehitysjärjestökenttää, ja LSV on ollut sen kiinteä osa jo pitkään. Työpaikkana LSV kiinnosti minua, koska se tekee vaikuttavaa työtä kehitysyhteistyössä ja toimii tuloksellisesti myös muilla toimintasektoreillaan. Halusin myös päästä pitkän kattojärjestöuran jälkeen lähemmäs kehitysyhteistyön arkea ja vapaaehtoistyötä.

Olen työskennellyt pitkään kehitysjärjestöissä, ja tulin LSV:hen kehitysjärjestöjen kattojärjestöstä Fingosta, jossa työskentelin järjestökoordinaattorina ja jäsen-suhteiden asiantuntijana yli 13 vuotta. Sitä ennen mm. asuin perheineni puoli vuotta Katmandussa, Nepalissa. Tein siellä vapaaehtoistyötä lastensuojelujärjestössä ja imin itseäni katmandulaista mielenmaisemaa. Kokemus oli todella antoisa meille kaikille! Olen koulutukseltani kulttuuriantropologi. Minua kiehtoo loputtomasti erilaisten ihmisyyshäytöjen arki ja elämäntapa sekä se, miten monin eri tavoin ihmisyyshäytöt ovat rakentuneet ja miksi. Antropologinen näkökulma tuntuu minulle jotenkin luontevalta tavalta hahmottaa maailmaa, ja siitä on ollut yllättävää hyötyä myös esimerkiksi palvelumuotoiluun tutustuessa. Molemmissa tarvitaan kykyä kulkea hetki toisen kengissä, tarkkailla ja ymmärtää erilaisia tapoja olla ja toimia.

Liekö keski-ikä vai mikä, mutta muutama vuosi sitten tuli vahva tarve toteuttaa itseäni luovemmin ja opiskelin designtekstiiliartesaaniksi. Olen ikäni tehnyt kaikenlaisia käsitöitä, ja artesaanikoulutuksen myötä kankaanpainanta silkkipainolla vei mennessään. Perustin toiminimen (Studio Sees) ja nyt valmistan käsin painettuja pellavatekstiilejä työhuoneellani Helsingin Kaapelitehtaalla. Siellä siis puuhaan ompelusiäni parissa silloin, kun en ole LSV:tä järjestökoordinoimassa.

PAULA LOUNASHEIMO

Ohjelma- päällikön esittely



Olen Elina, ja aloitin maaliskuussa LSV:n uutena Itä-Afrikan hankkeiden ohjelmapäällikkönä. Vastaan LSV:n Kenian ja Somalian hankkeista vapaaehtoisten tukena.

Minulla on pitkä kokemus hankkeista sekä työskentelystä globaalin eriarvoisuuden kitkemiseksi, viimeisimpänä kotoutumis- ja antirasismityön parista Helsingin kaupungilta kasvatuksen ja koulutuksen toimialalta. Ennen koronaa asuin vuoden Ugandassa, jossa työskentelin koulutussektorin kehitysyhteistyön parissa Opettajat ilman rajoja -verkoston kautta Kirkon Ulkomaanavulla ja Suomen Pakolaisavulla. Olen toiminut lisäksi Suomi-Somalia Seuran hallituksessa sekä vapaaehtoisena lukuisissa järjestöissä globaaliasioiden parissa.

Olen koulutukseltani valtiotieteiden maisteri sekä aikuisopettaja. Olen kiinnostunut ihmisistä, yhteisöistä ja yhdessä tekemisestä paremman maailman puolesta. Vapaa-ajalla tykkään esimerkiksi liikkua luonnossa, tanssia afrotanssia, kokea kulttuuria ja käydä julkisissa saunoissa.

Odotan innolla tutustumista LSV:n toimijajoukkoon ja työskentelyä yhdessä kehitysyhteistyön hankkeiden sekä muun LSV:n toiminnan parissa!

Minut tavoittaa osoitteesta elina.tuusa@lsv.fi ja numerosta 044-7449939

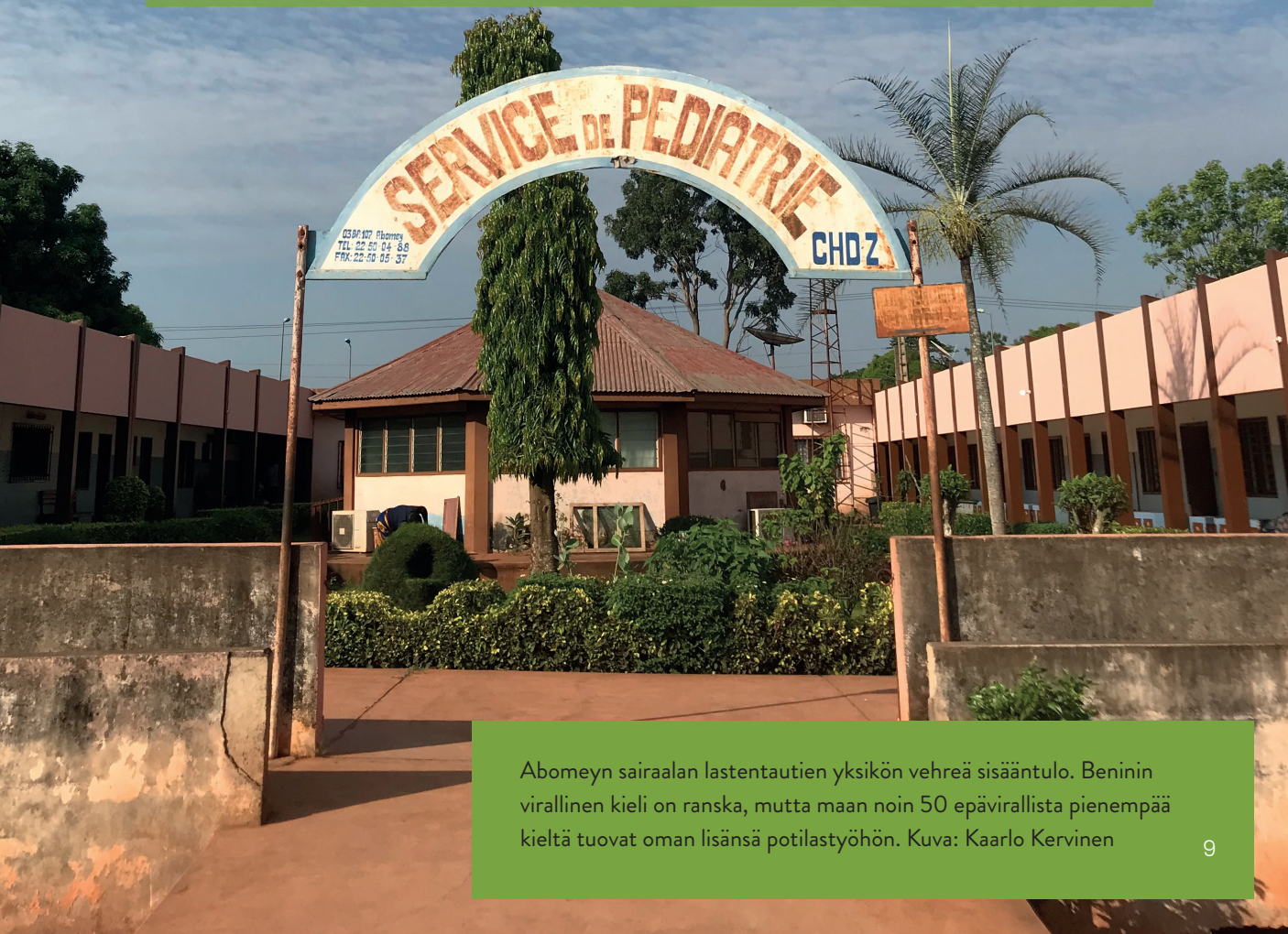
KUVA: KAISA-LEENA JUVONEN

Matka Beniniin antoi tietoa jatkohankkeen pohjaksi

LSV:n vuonna 2021 käynnistyneen Benin-hankkeen tavoitteena on tukea beniniläisiä yhteistyökumppaneita kouluttamaan julkisten sairaaloiden laboratoriohenkilökuntaa antibioottiresistenssi- ja viljelytutkimusten toteuttamisessa. Vuosien 2021–2022 hanke ja sen alkava jatkohanke 2023–2024 toteutetaan ulko-ministeriön hankerahoituksella. Paikallisina kumppaneina Beninissä toimivat kansalaisjärjestö CeRADIS (Center for Integrated Development and Solidarity)

ja Abomey-Calavin yliopisto sekä erityisesti The Applied Microbiology and Pharmacology of Natural Substances Research Unit.

Antibioottiresistenssi ja sen aiheuttama antibioottien tehon heikentyminen ovat tärkeimpiä lääketieteen haasteita maailmanlaajuisesti. Laadukkaammat ja paremmin saavutettavat mikrobiologiset laboratoriotutkimukset ovat avainasemassa niin yksilön hoidon ennusteen kuin antibioottiresistenssin ehkäisemi-



Abomeyn sairaalan lastentautien yksikön vihreä sisääntulo. Beninin virallinen kieli on ranska, mutta maan noin 50 epävirallista pienempää kieltä tuovat oman lisänsä potilastyöhön. Kuva: Kaarlo Kervinen

sen kannalta erityisesti kehittyvissä maissa.

Laboratoriotutkimusten toteutumista beniniläisessä terveydenhuollossa tulee tarkastella kokonaisuutena, jotta kehittämistoimet osataan kohdentaa oikein.

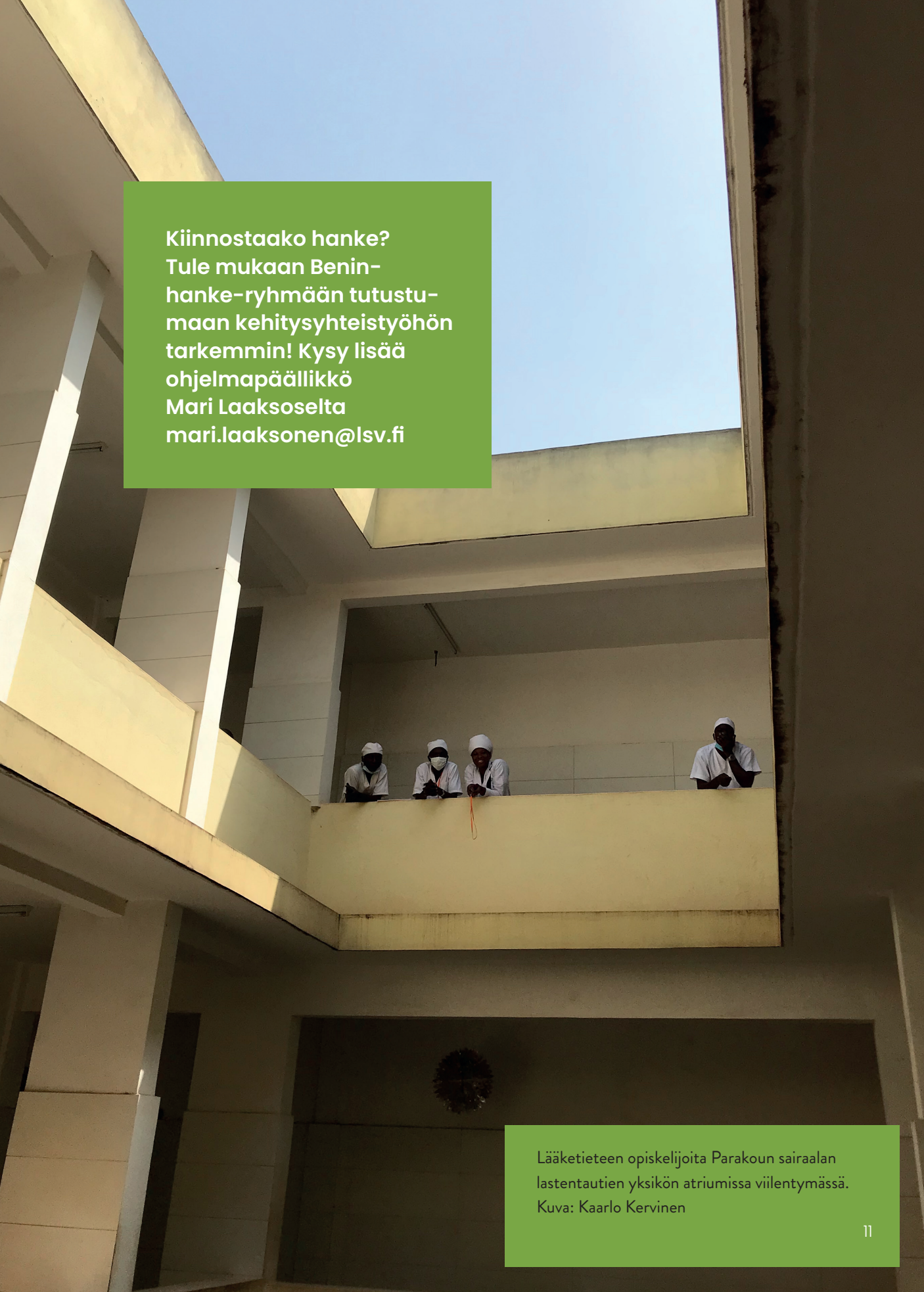


Tutustumisjaksot toteuttanut lääkäri Kaarlo Kervinen Parakoun sairaalan päivystyksen edustalla työpäivän päätteeksi. Kuva: Donald Hossou

Tärkeimmät tutkimusten saatavuutta rajoittavat tekijät ovat niiden maantieteellinen saatavuus ja hinta. Julkisen terveydenhuollon kehittyneet laboratoriot sijaitsevat pääosin maan vauraammassa eteläosassa ja kaikki hoito sekä tutkimukset ovat maksullisia. Toisaalta vaikka tutkimukset olisivatkin käytettävissä, paikalliset lääkärit eivät aina hyödynnä niitä toivotulla tavalla, mikä tekee haasteesta entistä monialaisemman. Tutkimustuloksiin ei välttämättä luoteta ja kansallisten hoitosuosituksen puuttuessa määritystutkimusta vaativaa tilannetta ei usein tunnisteta oikeaoppisesti. Suomalaisista käytännöistä poiketen antibiootteja määräävät myös sairaanhoitajat ja niitä voi ostaa apteekista ilman reseptiä.

Toteutimme tutustumisjakson kolmeen julkiseen sairaalaan Beninissä loppuvuodesta 2022. Jaksot antoivat arvokasta tietoa beniniläisen sairaalaympäristön toiminnasta ja paikallisten lääkäreiden hoitokäytännöistä, mikä mahdollistaa hankkeen jatko-toimenpiteiden entistä paremman kohdentamisen monialaisen haasteen edessä. Jatkohankkeessa vuosina 2023–2024 koulutetaan sairaaloiden hoitohenkilökuntaa, paikallisyhteisöjen terveydenhuollon työntekijöitä ja äitejä hygieniakäytännöissä sekä laboratoriotyöntekijöitä mikrobiologisten laboratoriotutkimusten toteuttamisessa. Hankkeessa kerätään myös tietoa äitien ja vastasyntyneiden infektioiden aiheuttajista, sairaaloiden ja yhteisöjen hygieniakäytännöistä sekä toiminnasta tartuntatautilanteissa infektioiden ehkäisemiseksi. Kerätty tieto pyritään jakamaan paikallisten toimijoiden, kuten Beninin terveysministeriön, kanssa ajantasaisten toimintaohjeiden ja hoitosuosituksen luomiseksi.

TEKSTI: KAARLO KERVINEN
hankkeen vapaaehtoinen



Kiinnostaako hanke?
Tule mukaan Benin-
hanke-ryhmään tutustu-
maan kehitysyhteistyöhön
tarkemmin! Kysy lisää
ohjelmapäällikkö
Mari Laaksoelta
mari.laaksonen@lsv.fi

Lääketieteen opiskelijoita Parakoun sairaalan
lastentautien yksikön atriumissa viilentymässä.
Kuva: Kaarlo Kervinen



Koulun toimintaan
integroitua näön ja kuulon
tutkimista.

Nepalin aistivammaisten lasten terveyden, koulutuksen ja yhteiskunnallisen osallisuuden edistäminen

LSV toteuttaa ulkoministeriön rahoituksella yhdessä nepalilaisen B. P. Eye Foundation -järjestön kanssa hanketta "Unlocking Doors to Basic Health and Education for Children with Sensory Disabilities in Bara and Parsa Districts of Nepal" vuosina 2021–2024. Tämä on jatkoa vuosina 2017–2018 Nepalissa toteutetulle pilottihankkeelle.

Hankkeen tavoitteena on lisätä tietoisuutta näön ja kuulon terveydestä sekä identifioida, hoitaa, kuntouttaa ja vahvistaa kuulo- ja näkövammaisten 3–14-vuotiaiden lasten mahdollisuuksia koulunkäyntiin ja yhteiskunnalliseen osallistumiseen Baran ja Parsan maakunnissa Etelä-Nepalissa. Hankkeessa myös koulutetaan vapaaehtoisia ja koulujen opettajia sekä opilaita tunnistamaan lapsia, joilla on kuulon tai näön ongelmia – aina kaikkein syrjäisimmillä seuduilla saakka. LSV:n ohjelmapäällikkö Mari Laaksonen vieraili monitorointimatalla hank-

keen toiminta-alueilla yhdessä Suomen tiimin vapaaehtoisten, Ella Yli-Heikkilän ja Susanne Saarisen kanssa syys-lokakuussa 2022.

Baran ja Parsan piirikunnissa LSV:n tiimi toivotettiin lämpimästi tervetulleeksi Community Eye, ENT and Rehabilitation Service (CEERC) -keskukselle tutustumaan paikalliseen tiimiin ja toimijoihin sekä keskuksen tiloihin ja muihin fasiliteetteihin. Sidosryhmätapaamisissa LSV:n tiimi pääsi kuulemaan konkreettisesti, kuinka eri päätävien tahojen herkistäminen on vahvasti käynnissä Baran ja Parsan alueilla korostaen aistivammaisista lapsia koskevien terveyden edistämisen ja ehkäisykeinojen tärkeyttä. Myös näiden lasten mielenterveysongelmien tunnistamista ja käsittelemistä pidetään yhtenä erittäin tärkeänä, vaik-

kakin hyvin alikäsiteltynä aiheena. Sidosryhmävaikuttamisen satoa ovat lupaukset maa-alueista, henkilöstöresurssien lisäämisestä, lisärahoituksesta sekä terveyden edistämisen ja tiedotuskampanjoiden tukemisesta.

Hankkeen tiimoilta yhteistyössä Nepalin hallituksen kanssa on perustettu kuurojen resurssikoulu ja tunnustettu lasten paikallisen kuntoutusmahdollisuuden tärkeys. Nepalilainen hallitus sekä piirikunta ovat tukeneet toimintaa muun muassa luovuttamalla maa-alueita ja kiinteistöjä hankkeen aktiviteettien toteuttamisen mahdollistamiseksi. Nepalilaisen hallituksen tukea arvostetaan suuresti, mutta se ei riitä. Vammaisille suunnatuista palveluista on pulaa kaikilla tasoilla; paikallisesta kansalliseen. Tästä syystä paikallinen tiimi sekä paikallishallintohenkilöt



Vapaaehtoiset, koulutetut oppilaat tutkimassa näköä.

pitävät tätä kehitysyhteistyöhanketta sekä yhteistyötä LSV:n kanssa ja sen sisältämää sidosryhmävaikuttamista erittäin tärkeänä, hedelmällisenä ja tervetulleena alkusysäyksenä pysyvien ja kestävien rakenteiden luomiseksi.

Vammaisuus on vaikea aihe Nepalissa. Monesti perheet yrittävät piilottaa lapsen, jolla on jollain tapaa epänormaali tila. Huomattava osa vammaisista lapsista ei käy koulua joko leimautumisen pelosta tai siitä syystä, että perheet eivät ole tietoisia tarjolla olevista palveluista. Monetkaan perheet eivät ole myöskään tietoisia silmien ja korvien terveyteen liittyvistä sairauden ehkäisytoimenpiteistä. Sen vuoksi terveyden edistäminen ja terveyteen liittyvän tiedon jakaminen ovat erittäin keskeisiä keinoja torjua sairauksia ja ehkäistä niiden pahenemista. Suomen tiimiin teki vaikutuksen

erittäin kattava tapa työskennellä, henkilöstön sitoutuneisuus sekä asiantuntijuus. Paikallinen tiimi työskentelee väsymättömästi yhteisöissä levittääkseen tietoisuutta silmä- ja korvaongelmista ja niiden hoidosta. Kaiken kaikkiaan hanke voi hyvin ja on vaikuttanut erittäin positiivisesti Baran ja Parsan alueen näkö- ja kuulovammaisten tilanteeseen. Hankkeen kahden ensimmäisen vuoden aikana:

- **2374 lasta on saanut joko lääkkeellistä tai näkökykyyn liittyvää apua tai päässyt tarvitsemaansa leikkaukseen**
- **Keskeisiä informantteja, opettajia ja oppilaita on koulutettu useita satoja**
- **CHEERS ja CEERC resurssikeskuksille on koulutettu toistakymmentä kouluttajaa ja auttajaa**
- **Hallituksen virkahenkilöiden ja paikallisen tason sidosryhmien tiedottaminen, kouluttaminen ja herkistäminen on jatkuvaa ja moniulotteista toimintaa käsittäen mm. kokoukset hallinnollisten toimijoiden, kuten kunnanjohtajien ja terveyst- ja opetussektoreiden vastuuhenkilöiden kanssa**
- **Yhteistyö on hyödyttänyt hanketta poliittisen kiinnostuksen ja osallistumisen kasvun myötä**
- **Neljä inklusiivista koulua on varusteltu**



Lapset odottavat vuoroaan näön ja kuulon tutkimuksiin Baran tutkimuspisteellä.

TEKSTI: SUSANNE SAARINEN
hankkeen vapaaehtoinen koordinaattori

KUVAT: KUVAT B.P. EYE FOUNDATION



Lapset tutustumassa silmä- ja korvaterveyteen liittyvään tiedotusmateriaaliin.



EKOLOGISESTI JA SOSIAALISESTI KESTÄVÄÄN MAAILMAAN – lääkärin keinoin

Kuluva vuosikymmen määrittää, miten pysymme torjumaan ilmastonmuutosta ja pysäyttämään luontokadon. On erittäin relevanttia, että juuri me lääkärit pidämme näitä kysymyksiä esillä. Ilmasto-, luonto- ja kestävyyskysymykset kehystävät kaikkea inhimillistä toimintaa ja kytkeytyvät niin kehitysyhteistyöhön, rauhan puolustamiseen kuin globaaliin yhdenvertaisuuteenkin. Lääkäreiden mielipidettä kuunnellaan, ja meidän on käytettävä vaikutusvaltaamme ja kannettava vastuuta yhteiskunnan suunnan muuttamiseksi.

Oikeastaan kyse on siitä, miten paljon me välitämme muista, ja mikä on meille oikeasti tärkeää. Elämme itse keksittyjen ongelmien: kiireen, kilpailun, tehokkuusajattelun ja kuluttavan elämäntavan alai-

suudessa, vai voimmeko pysähtyä aidosti merkityksellisten asioiden äärelle? Monelle meistä luonto, läheisten kanssa vietetty aika ja rauha ovat tärkeitä, mutta se ei aina näy oikeasti arkielämässämme (minkä tiedän omastakin kokemuksesta).

Lääkäreinä meidän täytyy pitää esillä terveydellisiä perusteita luonnon suojelemiselle ja ylikulutuksen hillitsemiselle. Kaikki mikä edistää ihmisten terveyttä ja hyvinvointia, on hyödyksi myös maapallolle: omatoiminen liikkuminen, kasvien osuuden lisääminen ruokavaliossa, tarpeettoman kuluttamisen estäminen ja henkiseen hyvinvointiin keskittyminen.

Materiaalisen elintason madaltamisen ei tarvitse merkitä elämänlaadun heikkenemistä, päinvastoin. Samalla saamme

mahdollisuuden kokea entistä vahvemmin empatiaa ja yhteyttä sekä itseemme, toisiin ihmisiin että muunlaajiseen luontoon. Myötätunto on lempeyden ja ystävällisyyden liissäksi vahvaa tahtoa oikean ja hyvän puolustamiseen ja kärsimyksen lievittämiseen. Sen on todettu vahvistavan ihmisen itsensä hyvinvointia.

Hyväosaisina, hyvin toimeentulevina ja vaikutusvaltaisina meillä lääkäreillä on suuri vastuu näyttää esimerkkiä. Haluaisin, että olemme eturintamassa empatiayhteiskunnan rakentamisessa, ylikulutuksen lopettamisessa, kohtuullisuuteen tyytymisessä ja henkisten arvojen nostamisessa materialististen sijaan.

LSV:n Ilmastolääkärit tapaavat päättäjiä, osallistuvat mielenosoituksiin, kirjoittavat mielipidekirjoituksia ja monet verkoston

jäsenet toimivat itsekkin politiikassa. Järjestö on puoluepoliittisesti sitoutumaton. Kannustamme kaikkia puolueita ja kaikissa puolueissa vaikuttavia lääkäreitä omaksumaan kokonaisvaltaisen kestävyiden arvot yhdeksi tärkeimmistä ohjenuorista. Vaikutetaan hallitusohjelmaan, jotta se edistää ekologista ja sosiaalista kestävyttä!

TEKSTI JA KUVAT: HANNA RINTALA
LSV:n ympäristöjaoston vetäjä



MITEN VOIT OSALLISTUA ILMASTOLÄÄKÄREIDEN TOIMINTAAN?

- Lobbaamme poliitikkoja ja muita päättäjiä ympäristönsuojelun tärkeydestä – seuraavaksi tapaamme MEP Sirpa Pietikäistä
- Osallistumme porukalla mielenosoituksiin – viimeksi Luontomarssiin 18.3.
- Ehdotamme ympäristöaiheisia koulutuksia lääketiedetapahtumiin – seuraavaksi on auki Lääkäripäivien ohjelmahaku
- Kenelle sinusta kannattaisi viedä tietoa ympäristönsuojelun tärkeydestä? Kerro ideastasi!
- Kirjoitamme mielipidekirjoituksia esim. Lääkärilehteen aina kun sopiva aihe ja näkökulma tulee vastaan – hyviä tilaisuuksia on jatkuvasti
- Kehitämme projekteja joille voidaan hakea rahoitusta LSV:n kautta (ks. esim. neuvolaprojekti)
- Liity sähköpostilistalle laittamalla viestiä hanna.rintala@lsv.fi
- Liity Ilmastolääkärit-facebook-ryhmään
- Listalta ja fb-ryhmästä löydät muita ympäristöstä kiinnostuneita aktiiveja toteuttamaan esim. mielipidekirjoituksia

**Paperittomien välttämätön
hoito on turvattu
Suomen lainsäädännössä**
– pitkäjänteinen vaikuttamistyö
on tuottanut tulosta



LSV:n ja Global Clinicin yhteinen Paperittomien terveyden edistämistyö on ollut tuloksellista. PapeTe-työssä on vuosia tehty vaikuttamistyötä sen eteen, että paperittomien hoitoon pääsy turvattaisiin. Vuonna 2023 seuraamme tarkasti lain toimeenpanon edistymistä sekä tiedotamme terveydenhuollon ammattilaisia uudesta laista. On tärkeää, että ainakin isompiin kaupunkeihin luodaan ohjeistukset potilaiden hoitamiseksi. Paperittomilla lapsilla on jatkossa pääsy hoitoon samoin kuin lapsilla, joilla on kotikunta Suomessa.

Raskauteen ja synnytykseen liittyvä hoito on myös turvattu. Aikuisilla paperittomilla on oikeus sellaiseen kiireettömään hoitoon, jonka terveydenhuollon ammattilainen arvioi välttämättömäksi potilaan terveydentilaan ja oleskelun kestoon nähden. On vielä avoinna, miten lakia lähdetään tulkitsemaan, mutta lakiesitys antaa oivalliset mahdollisuudet ja velvollisuudenkin tulkita lakia ihmisoikeusmyönteisesti ja potilaan parhaaksi. Myönteinen muutos on myös se, että jatkossa tosiasiallisten hoitokustannusten perimisestä voidaan luopua, mikäli potilas arvioidaan ilmeisesti varattomaksi. Suuret laskut nostavat kynnystä hakeutua hoitoon ja pelottavat asiakkaita. Siksi muutos on tärkeä.

Vuosien aikana myös klinikan suurimman asiakasryhmän, helsinkiläisten paperittomien, hoitoon pääsy on parantunut

NEUVONTAPUHELIN
Neuvomme sosiaali- ja
terveydenhuollon ammattilaisia
kaikissa paperittomien
terveyspalveluihin liittyvissä
kysymyksissä arkisin
numerossa: 044 744 9932

oleellisesti. Helsingin toimivassa hoitomallissa terveydenhoito on keskitetty Kalasataman terveys- ja hyvinvointikeskukseen, jossa on osaava henkilöstö. PapeTe-työssä tullaan jatkossa keskittymään erityisesti laista ja hoitomahdollisuuksista tiedottamiseen potilaille sekä ammattilaisten kouluttamiseen. Paperittomien hoitaminen on julkisen vallan ja julkisen terveydenhuollon vastuulla ja on tärkeää seurata ja valvoa, että tuo hoito käytännössä toteutetaan. Paperittomien klinikan asiantuntijavapaaehtoisten tiedolle ja osaamiselle on käyttöä ja klinikalla saatua kokemusta on tärkeää levittää muiden ammattilaisten käyttöön.

TEKSTI: MERI KORINLOFF
PapeTe-hankkeen asiantuntija
KUVA: LAURA RÄMÖ

Ystäviä, ydinaseita ja ydinvoimaa Hampurissa

Maailmanparantaminen ei aina vaadi henkilökohtaisia kontakteja, mutta mielenterveys vaatii. Oli todella voimaannuttavaa kokoontua pitkästä ajasta ydinaseiden vastaisen lääkäri liikkeen IPPNW:n eurooppalaisten kollegojen kanssa. Hampuriin oli kokoontunut yli 40 lääkäriä ja opiskelijaa yli kymmenestä maasta. Osa minulle vanhoja tuttuja, mutta myös nuorempia aktivisteja. Tällä kertaa venäläiset eivät kyenneet tulemaan paikalle, mutta meillä on heihin jatkuva yhteys.

Ukrainan sota puhutti tietysti paljon, erityisesti koska Venäjä on nostanut ydinaseet esiin ja uhkaillut niiden käytöllä. Huoli on suuri myös sota-alueella olevasta Zaporizžjan ydinvoimalasta. Sitä vaurioittamalla on mahdollista saada aikaan merkittävä ydinonnettomuus. Tähän liittyen erityisesti saksalaisten, itävaltalaisien ja kreikkalaisten kollegojen toiminnassa ydinvoiman vastaisuus on voimakas trendi rauhanliikkeessä, ja tästä teemasta järjestettiin iso työryhmä. Kaikki IPPNW:n jäsenjärjestöt eivät kuitenkaan ole ottaneet kantaa ydinvoimaan, LSV:n lisäksi Ruotsin Svenska

Läkare mot Kärnvapen keskittyy vain ydinaseisiin. LSV on jäsenjärjestöistä toiminnaltaan laaja-alaisin, kenelläkään muulla ei ole kehitysyhteistyötä. Monella on erilaisia ilmastoaktiviteetteja, ja brittien MedActillä myös terveyspolitiikkaa ja pakolaisten auttamista.

Ydinasekeskusteluissa Suomi ja Ruotsi olivat tietysti erityisen kiinnostuksen kohteena tulevan Nato-jäsenyytemme johdosta. Pohdimme erityisesti norjalaisten kollegojen kanssa ydinaseriisunnan edistämisen mahdollisuuksia Naton sisällä. Suomen Rauhaliiton puheenjohtaja Tarja Cronberg oli yksi pääpuhujista. Hän piti ydinaseettomien vyöhykkeiden rakentamista tärkeänä – voisiko Naton sisällä olla ydinaseeton Pohjola?

Sunnuntaina järjestettiin vielä mielenosoitus ydinaseita vastaan Hampurin raatihuoneen torilla, ja tämä pääsi paikalliseen lehteenkin. Sitten kotimatkalle junalla Tukholmaan ja laivalla yli Turkuun ja sieltä kotiin.

TEKSTI: KATI JUVA

LSV:n rauhanjaoston vetäjä

KUVA: MARIA SOTIROPOUOU





Ajatuksia

Ukrainan sodasta

LSV:n rauhanjaostossa on puhuttu paljon Ukrainan sodasta ja sen vaikutuksista myös täällä Suomessa. Tämä teksti on osin syntynyt niiden keskustelujen pohjalta, mutta kaikista näkemyksistä vastaan täysin itse.

Vuosi sitten heräsimme käsittämättömään painajaiseen, kun Venäjä aloitti bruttaalin hyökkäyssotansa Ukrainaa vastaan. Kaikkien yllätykseksi hyökkäys pysähtyi Kiovan porteille, ja EU on osoittanut voimansa ja on seissyt yhtenäisenä Ukrainan rinnalla tukien sen taistelua monin tavoin. Tämä on hienoa.

Sodan seurauksena Suomi päätti hakea Naton jäsenyyttä, mikä on hyvin ymmärrettävä askel kohti sotilaallista turvallisuutta.

Minua tässä päätöksessä arveluttaa se, että samalla liitymme järjestöön, jonka puolustusdoktriinissa ydinaseilla on merkittävä rooli. Kauhun tasapaino on epävarma rakennelma.

Ydinaseet eivät lisää Euroopan turvallisuutta.

Toinen minua surettava asia Suomessa on turvallisuuden näkeminen kovin kapea-alaisena, pääosin sotilaallisena asiana. Militaristinen puhe ja aseiden ihannoiti on nyky-Suomessa arkipäivää. Asejärjestelmiä esitellään mediassa inostuneesti ja pahimmillaan ihmiset lähettävät ammusten mukana "jaxuhaleja". En kiistä Ukrainan puolustuksen tukemisen

tarpeellisuutta, mutta vastustajan demonisoiminen ei auta sotaponnisteluissa, ja se voi vaikeuttaa rauhanponnisteluja. Sotien loppumiseen tarvitaan muutakin kuin aseita. Tarvitaan neuvotteluja, diplomatiaa, sopimuksia, joskus kompromissejakin. Näistä kuitenkin päättää Ukraina (ja Venäjä), eivät Yhdysvaltain tai Ranskan johtajat.

Sota on aina täysin kohtuutonta kaikille osapuolille. Ihmisiä kuolee, vammautuu ja traumatisoituu psyykkisesti, monet pysyvästi. Jälleenrakennus vie valtavasti voimavaroja. Seuraukset kestävät kymmeniä vuosia, ja osa vaikutuksista on ylisukupolvisia.

Venäjä on tehnyt sanoinkuvaamattomia sotarikoksia, joiden kohdalla toive syyllisten saamisesta oikeuden eteen lieenee turha. Ukrainan puolella väitetyt sotarikokset pyritään tutkimaan, vaikka maan johto hermostuikin Amnesty Internationalin raportista, jossa myös Ukrainaa syytettiin mielivaltaisuuksista. Sodallakin on säännöt ja on tärkeää pitää niistä kiinni, vaikka on selvää, ettei mikään armeija sotatilanteessa näitä täysin noudata.

Venäjän julmuuksista huolimatta olen pahoillani siitä, että kaikki kontaktit venäläisiin on haluttu katkaista. Tämäkin on monin tavoin ymmärrettävää, mutta samalla luovumme paljosta arvokkaasta esimerkiksi ympäristöyhteistyössä ja arktisen alueen suojelemisessa. IPPNW:ssä meillä on edelleen mukana venäläisiä kollegoja, jotka osallistuvat kokouksiimme. He ovat ahdistuneita ja vaitoja, eivätkä voi oman turvallisuutensa vuoksi tuomita sotaa. Ydinaseilla uhkailemisesta ja Zaporizžjan ydinvoimalan turvallisuushuolista olemme kuitenkin yhtä mieltä.

Itärajalle suunniteltua raja-aitaa pidän huonona (ja kalliina) toimenpiteenä. Tällainen aita ei millään tavalla estä sotilaallista hyökkäystä, mutta vaikeuttaa yksittäisten ihmisten saapumista Suomeen, olivat he sitten venäläisiä turvapaikanhakijoita tai rajalle kuljetettuja pakolaisia muualta maailmasta. Pari vuotta sitten Puolan ja Valkovenäjän rajalle kuljetettuja ihmisiä kuoli, kun Puola ei päästänyt heitä maahan. Turvapaikan hakemisen oikeus pitää mahdollistaa kaikissa olosuhteissa.

Mikään edellä sanottu ei poista sitä, että Venäjä ja Venäjän johto ovat yksin ja yksiselitteisesti vastuussa Euroopassa käytävästä sodasta. En vastusta aseiden toimittamista Ukrainaan, vaikka aseviennin kieltäminen sotaa käyvään maahan on rauhanliikkeen olennaisia periaatteita.

Konfliktialueilla erityisesti käsiaseiden runsas määrä lisää sodan loputtua aseellisia ryöstöjä ja perheväkivaltaa. Panssari-vaunuja ei ehkä kuitenkaan voi käyttää naapurikiistassa.

Kaiken kaikkiaan tilanne ahdistaa. Vanha rauhanliikkeen aktiivi on joutunut joutamaan vanhoista periaatteistaan. Optimismini ei silti ole menettänyt. Sodan jälkeen tulee aina rauha, ja sillä, mitä nyt tehdään, on vaikutusta myös siihen, minkälainen Eurooppa on sen jälkeen. Venäläisten ja jopa Venäjän kanssa on tultava toimeen, mutta ydinaseet on saatava hävitettyä.

TEKSTI: KATI JUVA

LSV:n rauhanjaoston vetäjä

KUVA: ARI RÄMÖ

Merkkipäiväkeräys on helppo tapa auttaa!

*Onko kaappisi täynnä jo tavaraa ja merkkipäivä tulossa?
Toivo ystäviltäsi, että he muistavat sinua kukkien ja lahjojen
sijaan tekemällä lahjoituksen Lääkärin sosiaalinen vastuu ry:lle.
Näin tuet työtämme sekä kotimaassa että maailmalla.*

Merkkipäiväkeräyksen voi toteuttaa kolmella tavalla:

1) Facebookissa

Avaa Facebook-uutisvirran vasemmalta puolelta löytyvästä valikosta Varainkeruukampanjat ja hae kohdasta "Valitse voittoa tavoittelematon järjestö" Lääkärin sosiaalinen vastuu ry - LSV. Seuraavaksi pääset määrittämään keräyskampanjallasi mm. nimen ja keräystavoitteen.

Keräyksen luominen, jakaminen ja tuottojen seuranta on helppoa!

2) MobilePaylla

MobilePay numero: 60522.

Tämä numero on yleinen keräysnumeromme, joten keräystuottojasi emme pysty tätä kautta seuraamaan. Mikäli tiedät, että keräyksesi tuotot tulevat olemaan vähintään 1000 euroa, voimme perustaa oman MobilePay numeron keräyksellesi, jolloin keräystuottojasi pystytään seuraamaan myös MobilePay-keräyksessä.

3) Tilisiirrolla

LSV:n pankkitili: FI47 8000 1901 1818 76.

Viestikenttään nimesi ja merkkipäiväsi - esim. Lotta Lääkäri 50v.

Mikäli haluat jälkikäteen tiedon tilisiirtokeräyksen tuotosta ja listan muistajista tai sinulla on muuta kysyttävää lahjoituksista, ole yhteydessä: lsv@lsv.fi.

Tervetuloa

Lääkärin sosiaalinen vastuu ry:n kevätkokoukseen 8.5.2023 klo 18

AIKA:
maanantaina 8.5.2023 klo 18 alkaen.

PAIKKA:
LSV:n toimisto, Globaalikeskus, Siltasaarenkatu 4, 7. krs

OSALLISTUMINEN:
Paikan päällä LSV:n toimistolla tai etäyhteydellä

Kokouksessa käsitellään sääntömääräiset asiat.
Äänivaltaisia ovat yhdistyksen jäsenet.
Tarjoilujen mitoittamiseksi ja etäyhteyshänkin saamiseksi
pyydämme ilmoittautumista 3.5.2023 mennessä
osoitteessa lsv.fi/kevatkokous-2023
(tai käyttäen oheista QR-koodia).
Samalta sivulta löytyvät kokousmateriaalit.
Ongelmatilanteissa voit olla yhteydessä
toimistoomme lsv@lsv.fi

Lämpimästi tervetuloa!



LÄÄKÄRIN SOSIAALINEN VASTUU
PHYSICIANS FOR SOCIAL RESPONSIBILITY